

Univerzitet Sv. Kiril i Metodij - Skopje
PRAVEN FAKULTET "JUSTINIJAN PRVI"

Prof. d-r VESNA PENDOVSKA

DANO^NITE I FISKALNITE ASPEKTI
na neprofitne organizacii vo Republika Makedonija
- prafawa i odgovori -

Izdava~

Praven fakultet "Justinijan Prvi"
pri Univerzitetot Sv. Kiril i Metodij - Skopje

Za Izdava~ot

prof. d-r Dimitar Bajalxiev, dekan

Likoven urednik

Ko~o Fidanovski

Lektura i kompjuterska obrabotka

Zdravko }orveziroski

Pe~at

"Makedonska riznica"
Kumanovo
2002 godina

Tira`

500 primeroci

Prof. d-r VESNA PENDOVSKA

**DANO[^]NITE
IFISKALNITEASPEKTI
na neprofitnite organizacii
vo Republika Makedonija**

pra{awa i odgovori

Univerzitet Sv. Kiril i Metodij
Praven fakultet "JUSTINIJAN PRVI"
Skopje, 2002 godina

Bro{urava e objavena so finansiska poddr{ka na Me|unardniot centar za neprofitno pravo so sedi{te vo Va{ington (ICNL) i Amerikanskata agencija za me|unaroden razvoj (USAID).

Va{ite komentari mo`ete da gi pra}ate na veb-stranicata
www.pf.ukim.edu.mk

PREDGOVOR

Ovaa broŝura im e nameneta na site onie koi sakaat da doznaat ne{to pove}e za tretmanot na neprofitnite organizacii vo makedonskite dano~ni i carinski propisi. Dano~nite zakoni kaj nas ne se sobrani i objaveni na edno mesto (tie ne se kodificirani). Zatoa, ne e ednostavno tie da se soberat/najdat, a i koga }e se najdat, ~estopati dano~nite normi ne se dovolno razbirlivi i priemlivi za lu|eto na koi pravoto i zakonite ne im se bliski. Ovie te{kotii delumno se rezultat na osobenata terminologija na dano~ното pravo, vo koja golem broj poimi imaat strogo opredeleno zna~ewe, no ne se vo {iroka upotreba. Na{ite zakoni, za `al, retko sodr`at del posveten na zakonsko definirawe na terminite koi{to se sretnuvaat vo odnosniot zakonski tekst. Ottamu, ne retko se sre}ava razli~nost vo terminologijata vo oddelni zakoni na samoto dano~no pravo. Vo Aneksot na ovaa broŝura }e najdete lista na fiskalni zakoni koi{to neposredno gi zasegaat NPO, i/ili bi mo`ele da imaat vlijanie vrz nivното rabotewe.

Pra{awata i odgovorite pomesteni vo broŝurava se naj~esto postavuvanite pra{awa od ovaa oblast. Na{ite odgovori se zasnovani vrz pozitivnite zakonski propisi vo Republika Makedonija od oblata na danocite i carinite. Gi imavme predvid i site dosega{ni izmeni i dopolnuvawa na zakonskite tekstovi. Osobeno vnimavavme jazikot i stilot da bidat jasni, ednostavni, nepravni~ki, so eden zbor, narodski.

Ocenka za toa kolku sme uspeale vo na{ite naponi da Vi pribli`ime edna va`na, no istovremeno kompleksna dimenzija od funkcioniraweto na neprofitnite i nevladinite organizacii, a toa e dano~no-pravnata dimenzija, }e dadete Vie, na{ite ~itateli.

Avtorkata

1. Koi se glavnite vidovi dano~ni i carinski obvrski na neprofitnite organizacii?

Otkako }e se registriraat vo nadle`niot registarski sud, neprofitnite organizacii (ponatamu vo tekstot NPO), steknuvaat svojstvo na pravno lice. Ottamu, tie avtomatski stanuvaaat subjekti na site fiskalni instrumenti koi se odnesuvaat na pravnite lica voop{to, osven isclu~ocite {to se regulirani so zakon.

NPO se obvrzani da pla}aat danok na dobivka na nivo na pravno lice, personalen danok od dohod i pridonesi za socijalno osiguruvawe za vraboteniot personal (osven za volonterite), danok na imot, podaroci i nasledstvo, DDV na kupenata stoka i DDV na uslugite, carinski i drugi uvozni dava~ki, onaka kako {to e propi{ano so dano~nite i carinskite zakoni i podzakonskite pravni akti (vidi vo *Aneks 1: Lista na relevantni fiskalni zakoni*).

2. Kade mo`am da dobijam podetalni informacii za popolnuvawe na raznite obrasci i prijavi, i za dano~nite obvrski na mojata NPO?

Ministerstvoto za finansii i Upravata za javni prihodi imaat informativni servisi, objavuvaat bro{uri, besplatni info-linii i veb-stranici kade {to mo`e{ da gi dobie{ potrebnite informacii.

Eve nekolku korisni veb-stranici:

- 1) Ministerstvo za finansii: www.finance.gov.mk
- 2) Uprava za javni prihodi: www.ujp.gov.mk

3. Dali sme obvrzani da podgotvuvame finansiski planovi i da podnesuvame godi{ni smetki i godi{ni izve{tai?

Da, vrz osnova na Zakonot za smetkovodstvo i pridru`nata sekundarna regulativa, site pravni lica se dol`ni da podgotvat godi{na smetka i da ja dostavat vo nadle`nata institucija.

Finansiskoto planirawe e prepu{teno na slobodno re{avawe na organizaciite, no e mnogu prepora~livo od pove}e pri~ini, kako na primer: podobro iskoristuvawe na resursite so koi raspolaga organizacijata, poefikasno upravuvawe i rakovodewe, pouspe{no ostvaruvawe na celite na NPO itn.

Najdobro e ako izgotvuvaweto na godi{nata smetka mu se doveri na profesionalen, ovlasten smetkovoditel. Ova e osobeno zna~ajno ako NPO e involvirana vo ekonomski aktivnosti od koi{to ostvaruva prihodi, ili ako vr{i uvoz ili izvoz na dobra i uslugi.

Imajte predvid deka neispolnuvaweto na obvrskite propi{ani so fiskalnite zakoni mo`e da bide tretirano kako dano~no zatajuvawe (izbegnuvawe na pla}awe na dol`nite danoci), {to mo`e da rezultira so prekr{o~na ili kaznena odgovornost na rakovodnite lica ili na ~lenovite na bordot na NPO.

Ne smee da se zaboravi deka *Zakonot za zdru`enija na gra|ani i fondacii* ja propi{uva obvrskata za izgotvuvawe godi{ni izve{tai i prifa}aweto na ovie zna~ajni dokumenti e vo statutarna nadle`nost na sobranijata na NVO.

4. Dali godi{nite smetki da gi podgotvuvame samostojno, ili pak e podobro da anga`irame ovlasten smetkovoditel? Zo{to?

Da, anga`iraweto na profesionalen smetkovoditel e mnogu podobro re{enie, od ednostavna pri~ina {to na toj na~in se zgolemuva va{ata sigurnost deka zakonite se primenuvaat pravilno, iako toa }e predizvika dodatni tro{oci. Sekoga{ e podobro ako smetkovoditelskata i blagajni~kata rabota im se doverat na stru~no lice ili firma. Se razbira, toa ne zna~i deka treba da vrabotite smetkovoditel, tuku najekonomi~no e da go anga`irate za izvr{uvawe na specifi~ni zada~i vrz osnova na dogovor za profesionalni uslugi.

5. Mojata NPO e prinudena da naplatuva ~lenarina od ~lenovite za da mo`e da pokriva del od tekovnite tro{oci. Dali na prihodite od ~lenarini se pla}a danok na dobivka?

NPO se dano~ni obvrznici na danokot na dobivka vo soglasnost so odredbite na Zakonot za danok na dobivka, kako i site drugi pravni lica. Osven izre~nato osloboduvawe od ovoj danok za pravnite lica koi{to vrabotuvaat invalidizirani lica, Zakonot ovozmo`uva samo edna mo`nost za osloboduvawe od odano~uvawe na prihodite na NPO, koi{to proizleguvaat od ~lenarini. Imeno, dano~no osloboduvawe e utvrdeno za prihodi koi se striktno nameneti za izvr{uvawe na dejnosta na pravnoto lice - dano~niot obvrznik (od buxet, fondovi itn.). Kako prihodi {to se strogo nameneti za vr{ewe na dejnosta se smetaat sredstvata od smetkite na sopstveni prihodi, sredstvata od donacii, ~lenarini, i drugi sredstva koi ne se nameneti za vr{ewe na dejnosta na pravnoto lice, tuku se so iskluiitelna cel sobirawe i raspredelba na specifi~ni dobra. Od ova zakonsko re{enie nedvosmisleno proizleguva deka ~lenarinite, prihodite od donacii i sponzorstvata se oslobodeni od odano~uvawe so danokot na dobivka (vidi: *Zakon za izmeni i dopolnuvawa na Zakonot za danokot na dobivka*, Slu`ben vesnik na Republika Makedonija br.11/2001, ~len 31).

6. Mojata NPO {totuku dobi zna~ajna donacija od edna stranska organizacija. Dali vakvata donacija podle`i na odano~uvawe? Dali treba da ja prijavime donacijata pred nadle`nite dr`avni organi (Upravata za javni prihodi)?

Odgovorot e ne. Celta na doniranite sredstva e ispolnuvawe na statutarnite celi na NPO i donacijata e vid prihod {to e eksplicitno reguliran so Zakonot za zdru`enija na gra|ani i fondacii kako legitimen izvor na prihodi na NPO. Nikakvi posebni izve{tai ne se potrebni, no imajte predvid deka, vo soglasnost so postojniot Zakon za devizno rabotewe, sredstvata od donacijata }e vi bidat evidentirani vo protivvrednost na makedonskite denari spored oficijalniot kurs na Narodnata banka na Republika Makedonija. Ova e poradi faktot {to na doma{nite pravni lica ne im e dozvoleno da imaat devizni smetki vo doma{nite banki.

7. Našata NPO ima potreba od sredstva za ispolnuvawe na statutarnite obvrski i celi. Zagri`eni sme deka sredstvata što gi sobirame od `lenarinata nema da bidat dovolni za ostvaruvawe na našite celi. Dali e dozvoleno da se vršime i nekoja trgovska dejnost, so cel dolgoro~no da ja podobrine našata finansiska sostojba?

Na makedonskite NPO ne im e dozvoleno da se anga`iraat vo komercijalni aktivnosti direktno, tuku samo preku zasebno formirano trgovsko društvo (supsidijarna komercijalna kompanija).

Zna~ajno e da se podvle~e deka vakvata pravna mo`nost mora da bide propišana so statutot na NPO. Kompanijata preku koja }e se vrši trgovskata dejnost mo`e da bide organizirana vo forma na društvo so ograni~ena odgovornost, ili na akcionersko društvo, so site karakteristiki na vistinski deloven subjekt, propišani so trgovskoto pravo. Toa trgovsko društvo, razbirlivo, }e bide dano~en obvrznik na danokot na dobivka kako i site drugi trgovski društva vo Republika Makedonija.

Ova zakonsko rešenje e izraz na eden mo`ne rigorozen praven pristap, imaj}i predvid deka najgolem broj od dr`avite na Centralna i Isto~na Evropa dozvoluvaat izvesni dano~ni pogodnosti, barem vo eden del od prihodite od ekonomskite aktivnosti, se razbira, pod uslovi propišani so zakon. Naj~esto primenuvavano e *osloboduvaweto od danok* na delot od prihodite što se strogo nameneti za izvršuvaweto na aktivnostite na NPO, ili na prihodite koi se tesno povrzani so osnovnite statutarni celi i zada~i na odnosnata NPO.

8. Dali stapkata na danokot na dobivka vo na{ata zemja e mnogu visoka?

Za sre}a, taa e mnogu poniska vo sporedba so drugite zemji vo regionot, kako i od dano~nite stapki vo najgolemiot broj zemji-~lenki na Evropskata unija. Makedonskata dano~na stapka e op{ta, ednoobrazna i e najniska vo regionot. Taa iznesuva 15% za site pravni lica bez ogled na goleminata i aktivnostite, fakt koj delumno gi ubla`uva negativnite efekti na odano~uvaweto na prihodite na NPO {to proizleguva od vr{eweto na ekonomski aktivnosti.

9. Na koj na~in treba da ja vr{ime ekonomskata aktivnost? Treba li da organizirame trgovski oddel vo ramkite na na{ata NPO? Dali e potrebno za taa dejnost da se vodi zasebno smetkovodstvo, da se imenuva direktor?

Ne, kako {to be{e objasneto prethodno, edinstveni~ot dozvolen na~in za vr{ewe ekonomski aktivnosti od strana na NPO e preku osnovawe zasebno trgovsko dru{tvo vo soglasnost so pozitivnite propisi od oblasta na trgovskoto pravo, ~ij osnova~ e NPO.

10. [to e toa trgovsko dru{tvo poseduvano od eden osnova~ (vo celosna sopstvenost)?

Toa e kompanija koja e vo celost poseduvana od strana na eden osnova~, koj mo`e da bide fizi~ko ili pravno lice, doma{no ili stransko. Pove}e detali vo vraska so uslovite za osnovawe na supsidijarni trgovski dru{tva mo`ete da dobieate vo Zakonot za trgovskite dru{tva. Za osnovawe na licencirani finansiski organizacii (osiguritelni dru{tva, banki, brokerski ku}i itn.), pokraj op{tite, postojat i posebni zakonski uslovi koi{to se sodr`ani vo soodvetnite zakoni i tie mora da bidat zemeni predvid.

11. Kolkavi je bidat tro{ocite za osnovaweto na trgovskoto dru{tvo?

Tro{ocite svrzani so osnovaweto }e zavisat od formata na dru{tvoto {to sakate da go osnovate. Zakonot za trgovskite dru{tva go regulira toa pra{awe, taka {to vo ovoj moment (imajte predvid deka zakonot trpi relativno ~esti izmeni i dopolnuvawa) osnova~kiot kapital za Dru{tvo so ograni~ena odgovornost iznesuva 2 500 evra vo denarska protivvrednost, a za akcionersko dru{tvo 10 000 evra, pri simultano osnovawe, i 25 000 evra, pri sukcesivno osnovawe, pak vo denarska protivvrednost. Dodatni tro{oci mo`e da proizlezat od notarskite uslugi, tro{okot za registracija i tro{okot za konsultantskite uslugi vo slu~aj da ste anga`irale profesionalen konsultant ili advokat, za da ja izvr{i registracijata vo va{e ime. Se' na se', vkupnite osnova~ki tro{oci mo`at da bidat golemi, no prihodite od dobivkata {to }e se sozdava od ekonomskite aktivnosti mo`at da obezbedat sigurno i stabilno finansirawe na razvojot na va{ata NPO, i na toj na~in da gi opravdaat inicijalnite tro{oci svrzani so osnovaweto na dru{tvoto.

12. Ne mo`eme da si dozvolime osnova~kiot kapital na dru{tvoto da go platime so gotovi pari. Ima li zakonska mo`nost namesto pari da vlo`ime nekoi drugi dobra vo srazmerna vrednost na zakonski utvrdeniot osnova~ki kapital na dru{tvoto?

Vlogovi vo predmeti se dopu{teni, generalno vo stvari i vo prava. Vlo`uvawata vo trud i drugi li~ni uslugi, spored slovoto na zakonot, ne se kvalifikuvaat kako ekvivalent za vlog vo osnova~kiot kapital na trgovskoto dru{tvo.

13. [to ako osnovame akcionersko dru{tvo vo koe NPO e edinstven akcioner? Zakonot za trgovski dru{tva bara najmalku dvajca akcioneri za osnovawe na akcionersko dru{tvo. Dali toa zna~i deka morame da najdeme partner za ova~a forma na trgovsko dru{tvo?

Vo takov slu~aj ne e sosem jasno na koj zakon }e mu se dade prednost, no prepora~ljivo e da se opredelite za osnovawe na dru{tvo so ograni~ena odgovornost, kako va{a supsidijarna kompanija, kako poradi pravnite pri~ini i fakti~kata ednostavnost, taka i zaradi skromnite uslovi za ispolnuvawe. Akcionerskoto dru{tvo e nesporedljivo poformalno, pokompleksno i so mnogu rigorozni uslovi vo tekot na raboteweto.

14. Kako je bide odano~ena na{ata kompanija? Dali postojat neкои pravni beneficiji i olesnuvawa ako profitot se koristi za razvoj na ovie aktivnosti?

[to se odnesuva do profitot od supsidijarnata kompanija, sega zasega, ne se dostapni nikakvi dano~ni olesnuvawa. Imaj}i go predvid faktot deka profitot }e bide iskoristen za podobruvawe na aktivnostite na va{ata NPO, taa dobivka }e bide odano~ena kako voobi~aena dobivka od vr{ewe na dejnost, so op{tata dano~na stapka od 15%.

Vo komparativnite dano~ni sistemi, takanare~enite *povrzani prihodi* delumno se oslobodeni od odano~uvawe, za razlika od *nepovrzanite prihodi* koi se predmet na op{tite dano~ni pravila. Konceptot na povrzan prihod soдр`i eden nedostatok: imeno, utvrduvaweto na finata linija pome|u povrzaniot i nepovrzaniot prihod, ~estopati pretstavuva Tantalova zada~a.

15. Eden od našite ~lenovi planira da stapi vo brak. Toj ne e bogat, pa se interesira dali našata NPO mo`e da mu dade pari~na pozajmica?

Pozajmuvaweto pari na ~lenovite na NPO od nejzini sredstva e ~uvstvitelno pra{awe. Bidej{i e o~igledno deka toa gi nadminuva celite i zada~ite na NPO, vakvite i sli~ni praktiki treba da se izbegnuvaat. No, dokolku postoi validna odluka na Upravniot odbor za davawe zaem na ~len, toga{ mora da postoi pi{an dogovor meju dvete strani. Osobeno vnimanie treba da se posveti na kamata na zaemot, imaj{i go predvid principot {to se primenuva na transakcii meju povrzani lica *nadvor od dofatot na rakata*. Generalno prifateno pravilo e deka kamata {to }e se dogovori treba da korespondira na pazarniot iznos na kamatnite stapki meju nepovrzani lica, za sli~ni finansiski zaemi.

16. Mojata NPO ima{e odli~na finansiska godina. Razmisluvame za investirawe na izvesna suma pari vo hartii od vrednost. Dali toa e legalno za NPO?

NPO mo`at da ostvaruvaat prihodi i preku direktno investirawe. Dividendite od supsidijarnata kompanija se odano~eni na nivo na kompanijata so danok na profit i toga{ se primaat od entitetot koj prima dividenda. Se razbira, NPO mo`e da investira vo akcii na razni kompanii i da generira prihod koj nema da bide vku~en vo dano~nata osnova dokolku edna{ ve}e bil odano~en na nivo na kompanijata i dokolku taa kompanija e rezidentna vo Republika Makedonija. Dividendite od nerezidentnite kompanii ne mo`e da gi u`ivaat ovie olesnuvawa i }e bidat odano~eni dvapati (vtoriot pat na nivo na prima~), dokolku postoi Spogodba za dvojno odano~uvawe me|u dr`avite.

NPO mo`e da prima kamata od bankarskite depoziti i od dolgovni instrumenti (dr`avni obvrznici, blagajni~ki zapisi itn.) koi se odano~uvaat kako deloven prihod, osven za kamatata od obvrznicite koja e podlo`na na dano~no osloboduvawe. Kapitalnite dobivki od prodaba na podvi`en i nedvi`en imot se vku~eni vo dano~nata osnova vo visina od 70% i se odano~uvaat kako voobi~aen prihod. Kapitalnite zagubi mo`e da bidat pokrieni od kapitalnite dobivki, a ostatokot od zagubata mo`e da bide prenesuvan vo period od tri godini.

17. Berzite (pazarite na kapital) imaat trend na opalawe. Mo`ebi je bide pomudro da se kupi delovna zgrada vo centarot na gradot i da se izdava kako deloven prostor. Na ovoj na~in NPO je ima stabilen i zna~itelen prihod za ostvaruvawe na svoite humanitarni celi. Koi vidovi danoci se relevantni za ovaa situacija?

Prihodot od davawe nedvi`nost vo zakup mo`e da bide postabilen i popredvidliv vo sporedba so cenata na hartiite od vrednost na Makedonskata berza, osobeno dokolku se ima predvid deka zasega postojat samo nekolku hartii od vrednost koi kotiraat na oficijalnite pazari na berzata, {to i ne e nekoj poseben izbor.

Prihodot od zakupninata ne u`iva nikakvi dano~ni pogodnosti, i se odano~uva so stapka od 15%.

18. Nie investiravme vo dr`avni obvrznici, ~ija{to kamata e oslobodena od odano~uvawe so danokot na dobivka. Koi drugi vidovi investicii imaat privilegiran dano~en tretman za NVO?

Amandmanite na Zakonot za personalniot danok na dohod (Sl. v. na RM, br. 8/2001) ovozmo`uva osloboduvawe od danok na nekolku vidovi kamati: od javni zaemi, od bankarski depoziti po viduvawe, od {tedni vlogovi, od obvrznici izdadeni od centralnata i lokalnite vlasti. Ovie pogodnosti se propi{ani vo polza na individualnite dano~ni obvrznici so svojstvo na rezidenti, pa e nejasno dali istiot tretman treba da se odnesuva i za dano~nite rezidenti {to se pravni lica (vklu~uvaj}i gi i NPO), imaj}i predvid deka Zakonot za danokot na dobivka ne e ekspliciten po ova pra{awe.

19. Mojata NPO e formirana so cel da se sobiraat sredstva za pomo{ na romskite deca. Vo na{iot statut e propi{ano deka sobiraweto sredstva e glavnata cel na na{ata organizacija i deka site sredstva mora da bidat iskoristeni za obleka, knigi i obrazovanie. Na{iot Upraven odbor gi planira slednive tri na~ini za sobirawe pari~ni sredstva za taa cel:

Ednokratna kampawa za sobirawe sredstva preku prodab`ba na mai~ki so motivi od crte`i na romski deca;

Postavuvawe izlo`ba vo privaten trgovski centar so poster inspirirani od socijalniot status i od `ivotnite uslovi na romskata populacija i sobirawe na donacii od kupuva~ite;

Otvorawe mala galerija i prodavnica za proizvodite od ra~na izrabotka na Romite kako i drugi stoki. Prodavnicata }e raboti spored voobi~aenoto rabotno vreme vo trgovijata.

Koi bi bile dano~nite posledici od ovie tri primeri?

Prvite dve situacii, pri {to se sobiraat sredstva preku donacii i preku povremeni aktivnosti, so povremeno postavuvawe izlo`bi, se oslobodeni od danokot na dobivka. Vo tretiot slu~aj, pak, se raboti za komercijalna aktivnost {to }e se vr{i vrz regularna osnova, i ottamu dobivkata na prodavnicata }e bide odano~ena vo soglasnost so dano~nata stapka od 15%.

20. Edna meġunardna organizacija reġi da donira humanitarna pomoġ za moġata NPO. Dali sme dol`ni da platime carina i danok na dodadena vrednost za ovoj uvoz?

Vo ovoj konkreten sluġaj, vaġata NPO ne podle`i na odanoġuvawe so DDV, se razbira dokolku ste registrirani kako domaġna humanitarna neprofitna i nevladina organizacija (ġlen 27, stav 1, toġka 10 od Zakonot za danokot na dodadena vrednost).

Uvozot na predmeti za humanitarna pomoġ e osloboden od carina, vrz osnova na Carinskiot zakon.

21. Mojata NPO e involvirana vo davawe pomo{ na napu{teni doma{ni `ivotni. Za taa cel kupivme hrana za `ivotni za koja plativme danok na dodadena vrednost. Imajji predvid deka transakcijata be{e napravena zaradi ostvaruvawe na glavnata cel na na{ata organizacija, dali imame pravo na vra}awe na danokot {to sme go platile?

Vra}aweto na danokot na dodadena vrednost e mo`no edinstveno za onie pravni lica koi se registrirani kako obvrznici na danokot na dodadena vrednost. Za razmisluvawe e dali ovaa nabavka treba da bide napravena od strana na oddelna kompanija ili direktno. Vo slu~aj na direktna nabavka od strana na NPO {to ne e registrirana kako obvrznik na DDV, nema da mo`e da se realizira vra}aweto na danokot na dodadena vrednost. Ova mo`e da bide mo`no dokolku posebna komercijalna kompanija e formirana i registrirana za DDV (ako ima godi{en promet pogolem od 1 000 000 denari).

22. Mojata NPO planira da organizira seminar so kotizacija za da mo`e da gi pokrie neplaniranite tro{oci. Dali sme obvrzani da naplatime DDV na sekoja individualna kotizacija pri primaweto na sredstvata?

Obrazovnie, trening, aktivnosti za nadgradba na znaeweto i sli~ni usluga se generalno podlo`ni na dano~no osloboduvawe, no ne dokolku se organizirani od strana na NPO i ako za toa se napla}a kotizacija. Ottuka, DDV treba da bide presmetan i naplaten.

23. Vo mojata NPO ima anga`man samo za volonteri. No kako {to narasnuvat na{ite aktivnosti, razmisluvame za postojano vraboteni aktivisti. Dali sme dol`ni da pla}ame personalen danok i pridonesi za socijalno osiguruvawe za na{ite vraboteni?

Vrabotenite vo NPO imaat ist tretman kako i vrabotenite vo stopanstvoto i javniot sektor, so po~ituvawe na nivnite prava i obvrski vo soglasnost so Zakonot za rabotnite odnosi i kolektivnite dogovori. Spored toa, rabotodavcite se odgovorni za presmetuvawe i zadr`uvawe na personalniot danok na dohod i za pridonesite za socijalno osiguruvawe pred sekoja raspredelba na plati i/ili drugi isplati, vo soglasnot so zakonot. Ova re{enie korespondira so op{toprifatenata me|unarodna praktika.

24. Sakam da doniram sredstva vo edna makedonska NPO. Dali iznosot na donacijata }e se odbie od osnovata na mojot personalen danok na dohod? A }to so odano~uvaweto na primenata donacija od strana na NPO?

Za `al, individualnite filantropi ne se podlo`ni na osloboduvawe na sumata }to im ja doniraat na NPO od nivniot godi}en personalen danok na dohod. Postojniot zakon za personalen danok na dohod ne propi}uva nikakvi dano~ni olesnuvawa ili osloboduvawa za fizi~kite lica koi}to doniraat del od svojot dohod na zdru`enijata na gra|ani i fondaciite.

Aneks 1: Lista na zakoni od oblasta na odano~uvaweto koi{to se odnesuvaat na neprofitnite organizacii:

- 1. Zakon za danokot na dobivka, ZDD (Slu`ben vesnik na Republika Makedonija br. 80/93; 33/95; 43/95; 71/96; 5/97; 28/98 i 11/2001)*
- 2. Zakon za personalniot danok na dohod ZPDD (Slu`ben vesnik na Republika Makedonija br. 80/93; 3/94; 70/94; 71/96; 28/98; 8/2001 i 50/2001)*
- 3. Zakon za danocite na imot (Slu`ben vesnik na Republika Makedonija br.80/93; 3/94; 71/96; 54/2000)*
- 4. Zakon za danokot na dodadena vrednost (Slu`ben vesnik na Republika Makedonija 44/99; 59/99; 86/99; 11/2000 i 8/2001)*
- 5. Zakon za akcizite (Slu`ben vesnik na Republika Makedonija br.32/2001)*
- 6. Zakon za carinite (Slu`ben vesnik na Republika Makedonija br. 21/98; 26/98; 63/98; 86/99 i 25/2000)*
- 7. Zakon za carinska tarifa (Slu`ben vesnik na Republika Makedonija br. 17/2001).*
- 8. Zakon za utvrduvawe i naplata na javnite prihodi (Slu`ben vesnik na RM br.13/2001)*

CIP - Katalogizacija vo publikacija

Narodna i univerzitetska biblioteka "Sv. Kliment Ohridski", Skopje

061.23:336.225(497.7.)(035)

PENDOVSKA, Vesna

Dano~nite i fiskalnite aspekti na neprofitnite organizacii vo Republika Makedonija : pra{awa i odgovori / Vesna Pendovska. - Skopje : Praven fakultet "Justinijan Prvi", 2002. - 31 str. ; 24 sm.

ISBN 9989-759-39-1

a) Neprofitni organizacii - Dano~ni i fiskalni obvrski - Makedonija - Prira~nici